

ע"פ 4060/17 - עו"ד דוד לוי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4060/17

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: עו"ד דוד לוי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 14.5.2017 בת"פ 42814-10-14 שניתנה על ידי כבוד השופטת ד' מרשק-מרום

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז - לוד (השופטת ד' מרשק מרום) מיום 14.5.2017 שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 42814-10-14.

רקע

1. נגד המערער הוגש ביום 27.10.2014 כתב אישום לפיו יוחסו לו חמישה אישומים, שבמרכזם ביצוע עבירה

עמוד 1

של גניבה בידי מורשה לפי סעיפים 393 ו-383 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. מהעובדות המתוארות בכתב האישום עולה שהמערער, עורך דין במקצועו, ייצג בין השנים 2001-2011 את רשות המיסים בשלל תיקי הוצאה לפועל בהם פעל כבא כוח הזוכה, ככונס נכסים ומנהל עיזבון. בתפקידו זה היה המערער אמון על גביית חובות של נישומים לרשות המיסים. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום, המערער ניצל לכאורה לרעה תפקיד זה ובתקופה הרלוונטית נטל לכיסו שלא כדין כספים בהיקף מצטבר של כ-17 מיליון ש"ח.

2. ביום 2.12.2014 נפתח משפטו של המערער בבית המשפט המחוזי מרכז - לוד. ביום 30.4.2017 החלה פרשת ההגנה והמערער בחר להעיד. במסגרת עדותו התייחס המערער לאירוע בו היה מעורב מנהל מחלקת הגבייה ברשות המיסים, אשר העיד כעד מטעם התביעה במשפט, ואשר במהלכו, לפי עדותו של המערער, נמחק חוב בשווי של 158 מיליון שקלים לקבוצת גבאי (קבוצת נדל"ן גדולה). המערער טען שלאחר אירוע זה הוא החל לסבול מהטרדות קשות, חוזרות ונשנות. המערער טען כי להתנכלויות אלו אחראי עו"ד מיכה גבאי, קרוב משפחתו של הקבלן מקבוצת הנדל"ן, אשר תואר על ידי המערער כאיש "שמנהל את המאפיה הישראלית". לאחר דברים אלו נאמרו במסגרת הדין הדברים הבאים:

"עו"ד לוי: אני חייב לפרוש את התמונה בפני גברתי.

כב' הש' מרשק מרום: לא. לא. אבל בית משפט ממקד אותך. כי גם באמת יהיה סוף. כרגע אני לא מפריעה, אבל יהיה לזה סוף מכיוון שאני אומרת, זה לא, זה, זה לא רלבנטי. זה גם להשמיץ אנשים. להשמיץ עורך דין מיכה גבאי, זה להשמיץ אנשים כל עוד אין ראיות.

עו"ד לוי: האיש הורשע בסחיטה ואיומים. הורשע על ידי בית משפט.

כב' הש' מרשק מרום: טוב.

עו"ד לוי: על ידי בית משפט עליון. סחיטה ואיומים.

[...]

כב' הש' מרשק מרום: טוב, אני לא רואה בזה איזו שהיא אינדיקציה למצבך הנפשי. אני רואה בזה כאיזה מן טענה, קונספירציה שזה קו ההגנה שלך. (פרוטוקול הדין מיום 30.4.2017, עמוד 720, שורות 23-32 ועמוד 721, שורות 10-11).

3. בעקבות דברים אלו הגיש המערער ביום 14.5.2017 בקשה לפסול את המותב. בבקשתו טען המערער כי הדברים מעידים שדעתו של המותב ננעלה ביחס לקו ההגנה בו בחר, שכן המערער טוען שההאשמות נגדו הן חלק "ממסע הכפשה ורדיפה" מצד גורמים בעלי כוח ואנשי הפשע המאורגן כעו"ד גבאי. לשיטת המערער, העובדה שהמותב

מתייחס לדברים שנאמרו כ"השמצה" מלמדת על חשש ממשי למשוא פנים כבר בשלב ראשוני זה של פרשת ההגנה. המערער הדגיש לעניין זה את העובדה שעו"ד גבאי הורשע בפלילים ושהמותב לא שינה עמדתו לאחר שהוא ציין עובדה זו בפניו. המערער הוסיף וטען כי בידיו מידע לפיו בני משפחתו של המותב הם בעלי קשרים עסקיים עם בני משפחתו של עו"ד גבאי, ועל כן קיים חשש ממשי למשוא פנים נוכח הנגיעה "החפצית" של המותב לתיק (יוער כי כבר בבקשתו ציין המערער כי אין לו מידע קונקרטי לגבי אילו בני משפחה מדובר ומהו טיב הקשר העסקי (פסקה 14 לבקשה)).

4. בהחלטה שנתנה בו ביום, 14.5.2017, נדחתה בקשתו של המערער. בהחלטתו קבע המותב כי האמירות המצוטטות בבקשה נועדו למקד את עדותו של המערער וכי אין בהן דבר המצביע על חשש ממשי למשוא פנים ומצדיק את פסלות המותב. במסגרת ההחלטה צוין כי המערער חזר בו מטענתו הבלתי מבוססת לעניין הנגיעה החפצית של מי מבני משפחתו של המותב לעו"ד גבאי.

על החלטה זו הוגש הערעור שלפניי.

טענות המערער

5. בערעורו חזר המערער על טענתו המרכזית שהתבטאויותיו של המותב במהלך עדותו ביום 30.4.2017 מלמדות על חשש ממשי למשוא פנים ונעילת דעתו, עובדה המונעת מהמערער למעשה את קו ההגנה המרכזי בו בחר. לעניין זה הוסיף המערער התייחסויות נוספות של המותב ומספר החלטות דיוניות מתוך פרוטוקול הדיון מיום 30.4.2017, ואשר לשיטתו מחזקים את טענתו זו. אך החמורה שבהתבטאויות המותב, לשיטת המערער, נותרה זו שהובאה לעיל. יוער כי בערעורו ציין המערער כי בתגובה להערה של בית המשפט קמא הוא חזר בו מטענתו בעניין הנגיעה החפצית של מי מבני משפחתו של המותב לעו"ד גבאי, תוך שהוא חוזר ומציין כי טענה זו נטענה למעשה ללא כל מידע קונקרטי ונועדה רק לשם "פרישת תמונה מלאה" בפני בית המשפט.

דיון

6. לאחר שעיינתי בטענות המערער, בפרוטוקול הדיון ובהחלטתו של בית המשפט קמא, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור וזאת ללא צורך בתגובת המשיבה.

7. סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, קובע כי המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. יש שהתבטאויות של שופט היושב לדין יביאו לכדי חשש ממשי למשוא פנים ויהוו ראייה לכך (ראו: ע"פ 655/77 מאירי נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(1) 27 (1977)), אולם ההלכה הפסוקה קובעת שמקרים אלו נדירים ביותר ומחייבים התבטאויות בעלות אופי מובהק ונחרץ:

"[...] המבחן של האפשרות הממשית, אינו מצדיק פסילה של שופט בשל התבטאות במהלך המשפט, אלא במקרה קיצוני ביותר. צריך שהתבטאות תלמד כי השופט גיבש כבר עמדה נחרצת כלפי הנאשם או כלפי אשמתו, עמדה השוללת אפשרות סבירה של ניהול המשפט באופן אובייקטיבי והכרעה במשפט על יסוד הראיות והטענות שהובאו לפני השופט." (ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 608, 625 (1994); להרחבה ראו גם: יגאל מרזל דיני

פסלות שופט 189-191 (2006) (להלן: מרזל).

8. מקרה זה אינו נמנה על מקרים נדירים אלו. המערער מנסה להיבנות בעניין זה ממספר התבטאויות של המותב, שחלקן מובאות לראשונה במסגרת הערעור דן. לטענת המערער הפרוטוקול נמסר לו רק לאחר סיום הדיון בבקשת הפסילה ביום 14.5.2017, ועל כן לא עלה בידו להביא התבטאויות אלו במסגרת בקשת הפסלות שהוגשה לבית המשפט קמא. זאת שכן בהתאם להוראות סעיף 146(ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) - הקובעות שיש להעלות את טענת הפסלות מיד עם היוודע עילת הפסלות ולפני כל טענה אחרת - המערער לא חיכה לטענתו לקבלת הפרוטוקול טרם הגשת בקשת הפסלות.

על דרך הכלל לא ישמע בית המשפט בערעור הפסלות טענות שלא הובאו במסגרת בקשת הפסלות שהוגשה לערכאה הדיונית (ע"א 2872/02 יחיא נ' בנק הפועלים, סניף מעלות, פסקה 6 (15.4.2002)). אולם, לבית המשפט שיקול דעת במקרים אלו ובפרט במקרים בהם הטענות החדשות אינן אלא ביטוי נוסף של עילת הפסלות שנטענה לפני הערכאה הדיונית - כפי שמדובר במקרה דן (מרזל, עמוד 347). על כן החלטתי לעיין אף בטענות הנוספות במסגרת החלטתי, כדי לחסוך הליכים דיוניים נוספים ומיותרים. למעשה ההתבטאויות וההחלטות הדיוניות כולן, גם אלו הנוספות שהובאו במסגרת הערעור דן, אינן מלמדות אלא על מאמציו של המותב למקד את עדותו של המערער לסוגיות השנויות במחלוקת המופיעות בכתב האישום. משכך אין בהם כדי ללמד על חשש ממשי למשוא פנים של המותב או על חוסר אובייקטיביות כשלהי כפי שנטען. משהגעתי למסקנה זו, ממילא אין צורך לדון בבקשתו של המערער להפסקת המשפט לפי סעיף 147(ג) לחוק סדר הדין הפלילי.

סוף דבר, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, כ"ה באייר התשע"ז (21.5.2017).

ה נ ש י א ה